

NEUROSIS IN CHILD: TYPES, CAUSES, SYMPTOMS AND FEATURES OF TREATMENT

Turakulova Surayyo Ravshanovna

Nurmurodova Shoxsanam Bahodirovna

are a teacher of Navoi public health technical school named after Abu Ali Ibn Sina.

Abstract: *Modern parents should know the causes, symptoms, and types of neurosis in children, because this health problem has become more common recently. This term refers to psychogenic pathologies, if a person reacts to damage of a mental nature. It can be triggered by a long-standing condition affecting the individual, a sudden event, or an acute perceived event. It is especially difficult to endure this situation in childhood.*

Keywords: *Emotional trauma, emotional, mental stability, ADHD, neurotic reactions.*

BOLADAGI NEVROZ: TURLARI, SABABLARI, BELGILARI VA DAVOLASH XUSUSIYATLARI

Turakulova Surayyo Ravshanovna

Nurmurodova Shoxsanam Bahodirovna

Navoiy Abu Ali ibn Sino nomidagi jamoat salomatligi texnikumi o'qituvchilari

Anotasiya: *Zamonaviy ota-onalar bolalardagi nevrozning sabablari, belgilari, turlarini bilishlari kerak, chunki bunday sog'liq muammosi so'nggi paytlarda tez-tez uchraydi. Bu atama psixogen patologiyalarni nazarda tutadi, agar odam ruhiy tabiatning shikastlanishiga munosabat bildirsa. Bu shaxsga ta'sir qiladigan uzoq davom etgan vaziyat, to'satdan sodir bo'lgan hodisa yoki o'tkir idrok etilgan hodisa tufayli qo'zg'atilishi mumkin. Bolalikda bu holatga chidash ayniqsa qiyin.*

Kalit so'zlar: *Hissiy travma, emotsional, ruhiy holat barqarorligi, DEHB, nevrotik reaktsiyalar.*

Turli vaziyatlar 3 yosh va undan katta bolalarda nevrozlarni qo'zg'atishi mumkin. Ko'pincha, sabab bolaning ruhiyatiga ta'sir qilgan hissiy travmada bo'ladi. Bolaning hayotining ma'lum bir davrida duch kelgan genetik omil yoki patologiyalar rol o'ynashi mumkin. Oiladagi ota-onalar o'rtasidagi munosabatlar, shuningdek, jamiyatning boshqa vakillari bilan muloqot chaqaloqning ruhiy holatiga sezilarli ta'sir qiladi.

Haddan tashqari yuk, shu jumladan emotsional, ruhiy holat barqarorligiga ta'sir qilishi mumkin. Ko'p narsa ota-onalarga va ular foydalanadigan ta'lim usullariga bog'liq. Har qanday xato bolalarda nevrozning engil, ba'zan esa og'ir shaklida, bolaning ruhiy holatining boshqa buzilishlarini keltirib chiqarishi mumkin.

Ruhiy buzilishni qo'zg'atadigan asosiy hodisa - bu shaxs va uning atrofidagi dunyo o'rtasidagi qarama-qarshilik. Bu isteriyaga olib keladi, psixologik mojaro uchun kuchli asosdir. Qoidaga ko'ra, bolaning da'volari haddan tashqari oshirilgan, lekin uning atrofidagi joy bunday so'rovlarni qondira olmaydi.

Ma'lumki, bolalar va o'smirlardagi nevrozlar ko'pincha ortiqcha ishlashga moyillik bilan birga keladi, garchi bunday harakatlar ma'lum bir shaxsning haqiqiy imkoniyatlaridan ancha yuqori. Bunday holatni qo'zg'atadigan tez-tez sabablardan, ayniqsa, ota-onalarning ta'sirini ta'kidlash kerak. Oqsoqollar bolalarni yangi va yangi yutuqlarga undaydilar, muvaffaqiyatga erishishga undaydilar, umuman olganda, ma'lum bir shaxsning imkoniyatlari qanchalik katta, bolaning qanchalik kuchli ekanligi hisobga olinmaydi. Vazifa va shaxsiy istaklar to'qnash keladi, bu esa ruhiy kasalliklarga olib keladi. Ko'pincha qiyin vaziyatda individual intilishlari ketadigan bolalar boru o'rgatgan axloqiy me'yorlarga zid. Muayyan shaxsning shaxsiy aloqalari katta ahamiyatga ega.

Maktabgacha yoshdagi bolalarning o'ziga xos nevrozlari bu holatning shaxs hali shakllanayotgan paytda rivojlanishi bilan bog'liq va bu jarayonning natijasi, ko'plab amaliy tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ta'lim jarayoniga qo'llaniladigan yondashuvga bog'liq. oilada. Ota-onalar bolani haddan tashqari himoya qiladigan, uning o'ziga xosligini qabul qilishga tayyor bo'lmagan, odamning salbiy fazilatlarini o'ziga tortadigan yoki bolaga juda qo'pol, obro'li munosabatda bo'lgan holatlar ko'p. Ularning barchasi shaxsiyatning noto'g'ri shakllanishiga olib keladi, turli xil ruhiy kasalliklar uchun asos yaratadi. Ta'limga bunday yondashuvlar bolaning temperamentini, tabiat tomonidan berilgan xususiyatlarni buzishi mumkin.

Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, ko'p bolalarda nevrozikdan oldingi radikal shaxs mavjud, ya'ni bola o'zini etarlicha yaxshi emas, pastroq deb his qiladi. Vaqt o'tib, bu tashvishga olib keladi. Ertami-kechmi, odam tetik rolini o'ynaydigan narsaga duch keladi. Ushbu hodisa noto'g'ri qabul qilinadi, bu patologiyaning rivojlanishining boshlanishiga aylanadi - endi psixoterapiya kerak. Bolalar va o'smirlardagi nevroz haqiqatan ham jamiyatimizda so'nggi paytlarda juda keng tarqalgan muammo hisoblanadi

Ko'plab tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, yosh yoshdagi bolada nevrozning namoyon bo'lishi ko'pincha biologik xususiyatlar bilan bog'liq. Shaxs qanchalik katta bo'lsa, bu omil shunchalik ahamiyatsiz bo'ladi. Eng hayratlanarli, tipik sabablardan asabiylashish, neyropatiyani eslatib o'tish kerak. Tibbiy statistik ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, bunday holatlar soni oxirgi paytlarda muttasil ortib bormoqda.

Homiladorlik davrida yuqadigan kasalliklar, asoratlar ensefalopatiyaga sabab bo'lgan holatlar ham ma'lum. unda bola kelajakda DEHB rivojlandi. Rivojlanishning bu xususiyati ijtimoiy institutlarda qattiq moslashishga olib keladi. Ko'pincha, DEHB bo'lgan bolalarda obsesif-kompulsiv buzilish tez-tez buzilishlarni keltirib chiqaradi, bu

esa bolani shoshilinch kasalxonaga yotqizishga majbur qiladi. Kundalik hayot bilan bog'liq stereotiplarning o'zgarishi ayniqsa xavflidir.

DEHB (diqqat etishmovchiligining giperaktivligi buzilishi) ruhiy patologiya bo'lib, rasmiy tibbiyot hali bu borada yagona pozitsiyani ishlab chiqmagan. Ba'zi mutaxassislar kasallikni ishonchli tashxis qo'yishadi va uni yo'q qilish uchun dori-darmonlarni buyurishsa, boshqalari bunday muammoning mavjudligini inkor etadilar, barcha ko'rinishlarni individual xususiyatlar bilan tushuntiradilar, ya'ni patologik tabiatni inkor etadilar. Bunday bahslar butun dunyo bo'ylab o'n yildan ko'proq vaqtdan beri davom etmoqda, psixiatriya hamjamiyatining eng ko'zga ko'ringan shaxslari bahsga kirishmoqda, ammo hozircha yakuniy qarorni shakllantirishning imkoni bo'lmadi.

Yoshi bilan bolalarda nevroz turli xil vaziyatlarda namoyon bo'ladi. Epilepsiyaga o'xshash tutilishlar bo'lishi mumkin, bo'g'ilish, astmani eslatadi. Tutqich teatrlashtirilgan, bola ekspressiv pozalarni oladi. Kuzatuvchi ishtirokida bunday davrning davomiyligi oldindan aytib bo'lmaydigan darajada uzoqdir. Bola tomonidan shakllantirilgan shikoyatlarning aksariyati uning professional tibbiy ko'rikda aniqlangan haqiqiy holatiga Ushbu shaklda boladagi nevroz asabiylashish, zaiflik bilan namoyon bo'ladi. Kichkintoy yig'lashga moyil, eng kichik bahona bilan ehtiros holati, his-tuyg'ularning zo'ravonlik bilan ifodalanishi mumkin, shundan so'ng tavba qilish davri boshlanadi. Ba'zida bola letargik, passiv, ammo bunday davrlar tashvish, jismoniy faoliyat bilan almashtiriladi. Kayfiyatning o'zgarishi juda tez-tez uchraydi, depressiya ehtimoli yuqori. Ko'pgina bolalar e'tibor etishmasligidan aziyat chekishadi, ular tezda charchashadi. Nevrasteniya bilan samaradorlik pasayadi, ertalab esa bosh og'riyapti. Bosh og'rig'i va ortiqcha kuchlanish bilan tavsiflanadi - aqliy, aqliy, umuman charchoq. Ko'pincha bosh og'rig'i doimiy, go'yo boshni qisib qo'ygandek.

Nevrasteniya bilan og'rigan maktab davri, o'smirlik va undan katta yoshdagi bolalar gipoxondriyaga moyil bo'lib, kasallikni davolab bo'lmaydigan va juda og'ir deb hisoblashadi. Ko'pincha kurs uyqu muammolari bilan murakkablashadi: uxlab qolish qiyin, dam olishning o'zi sayoz, kabuslar tez-tez uchraydi, bemor doimo uyg'onadi. Ko'p hollarda nevrasteniya tungi qo'rquv bilan birga keladi. Ko'pincha ular tajribali kun bilan bog'liq. Vegetativ kasalliklar bo'lishi mumkin - titroq, rangparlik, terining qizarishi, yurak urishi ritmining buzilishi mos kelmaydi.

Nevroz bilan ko'pchilik bolalarda duduqlanish paydo bo'ladi. Bu atama nutq ritmidagi muvaffaqiyatsizliklarni, silliqlikning buzilishini anglatadi. Buning sababi mushaklarning konvulsiv qisqarishi. Nevroz bilan duduqlanish birinchi marta ikki yoshdan to'rt yoshgacha qayd etiladi. Ko'pincha uni kuchli qo'rquv, boshqa o'tkir taassurot qo'zg'atadi. Alomatning namoyon bo'lish chastotasi fikrlashning rivojlanish jarayonlarining intensivligiga bog'liq. Ko'p narsa murakkab iboralarni nutqda qo'llash qobiliyati qanchalik tez egallashiga ham bog'liq.

Yosh bemorlarda klonik xarakterdagi konvulsiyalar, toniklar ajralib turadi. Ular o'sib ulg'ayganlarida, toniklar ustunlik qiladi. Ma'lum irsiy omilning ta'siri. Agar oilada kekemelik holatlari allaqachon bo'lgan bo'lsa, bolada bunday hodisani rivojlanish ehtimoli ancha yuqori. Buzilishning faollashuvi stressli vaziyatda sodir bo'ladi. Ko'pincha so'zlarni talaffuz qilishga urinishlar qo'shimcha harakatlar bilan birga keladi, go'yo talaffuz vazifasini osonlashtiradi. Ba'zida bu yuz mushak tolalarining tiklari, ba'zilari barmoqlarini chertadi yoki oyoqlarini oyoq osti qiladi.

Nevroz tufayli qo'zg'atilgan duduqlanish nutqi me'yordan tez yoki standart sur'atda rivojlanadiganlarga ko'proq xosdir. Agar bolaning doimiy muhitida nutq iqlimi etarli bo'lsa, og'ishning shakllanishi uchun genetik omillar mavjud emas, terapevtik choralar talab qilinadi. O'z vaqtida va mas'uliyatli yondashuv muammoni tez orada butunlay yo'q qilish imkonini beradi - bu malakali shifokor nazorati ostida bir necha haftadan ko'proq vaqtni oladi.

Ba'zida duduqlanish affekt, shok, qattiq qo'rquv fonida rivojlanadi, shundan so'ng chaqaloq bir muncha vaqt nutq qobiliyatini butunlay yo'qotadi. Etarli terapiya bilan ham, kelajakda relaps xavfi mavjud. Agar ish ayniqsa og'ir bo'lsa, duduqlanish tuzatiladi, nutq stereotipi shakllanadi. Bunday vaziyatda logonevroz tashxisi qo'yiladi. Kasallik tabiatda to'lqinli bo'lib, vaqti-vaqti bilan faollashadi. Bunga psixogen vaziyatlar sabab bo'ladi - masalan, imtihonlar davri yoki ta'lim muassasasida ish yukining ortishi. Logonevroz ko'pincha o'smirlilik davrida, bolaning ahvolga tushib qolganligini keskin anglaganida kuchayadi. Shu bilan birga, logofobiya rivojlanadi.

Nevroz deganda psixogen vegetosomatik buzilishlar bilan ifodalanadigan ruhiy kasallik tushuniladi. Oddiy qilib aytganda, nevroz - bu har qanday tajribalar fonida rivojlanadigan somatik va ruhiy kasallik. Psixoz bilan solishtirganda, bemor doimo uning hayotiga katta xalaqit beradigan nevrozni biladi.

REFERENCES:

1. Daminov T.O., Xalmatova B.T., Boboeva U.R. Bolalar kasalliklari, Darslik. Toshkent.2013
2. Bolalarga statsionar yordam kursatish. Metodik qo'llanma. (UzSSV №225 buyrugi, 2013
3. "Bemor bolalarni parvarish qilish va onalarga maslahat berish" Uslubiy qo'llanma. Toshkent, 2010 y.
4. N.V.Yejova «Pediatriya» Minsk, 2007
5. L.I. Sandrigaylo Atlas nevrologiya Moskva 1978-yil